

Гуменюк Я. С.,
здобувач кафедри кримінального права
Харківського національного університету
внутрішніх справ

ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПЕРЕШКОДЖАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ, ЧЛЕНА РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

В останні роки для України стало актуальним питання забезпечення належного функціонування Рахункової палати. Це обумовлено тим, що Рахункова палата виконує одну із найголовніших функцій державної влади – здійснює контроль від імені Верховної Ради України за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням. Забезпечення ефективного фінансового контролю набуває першочергового значення для прозорості системи державного управління, забезпечує дієвість контрольних функцій парламенту, що посилює довіру суспільства до державних органів. У зв'язку з цим зростає роль і значення Рахункової палати як єдиного в Україні незалежного органу фінансового контролю. Здійснення контролю за надходженням коштів до Державного бюджету України є постійною практикою в державах ЄС і більшості держав світу. Цього вимагають основоположні міжнародні документи у сфері контролю державних фінансів, такі як Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів, Мексиканська декларація незалежності вищих органів фінансового контролю та міжнародні стандарти проведення незалежного фінансового контролю. Необхідність забезпечення належного фінансового контролю відповідно до стандартів Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI) відображена в положеннях Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Зазначене підтверджує значущість нормальної діяльності Рахункової палати для економічної, політичної та соціальної стабільності в Україні. Положення про Рахункову палату передбачені ст. 98 Конституції України та Законом України від 2 липня 2015 року № 576-VIII «Про Рахункову палату». Зокрема у зазначеному Законі передбачено, що Рахункова палата під час здійснення своїх повноважень є незалежною від будь-якого незаконного впливу, тиску або втручання. Незаконне втручання у здійснення Рахунковою палатою наданих законом повноважень забороняється і тягне за собою відповідальність, встановлену законом, втручання органів державної влади, органів місцевого самоврядування, політичних партій та громадських об'єднань, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та їх посадових і службових осіб у діяльність Рахункової палати забороняється. Крім того, однією з форм

державного захисту діяльності Рахункової палати та її членів від перешкоджання її здійснення з боку громадян, наділених владними повноваженнями, стало встановлення кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати (ст. 351¹ КК України). Однак, відповідно до статистичних даних на веб-порталі Офісу Генерального прокурора кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень з 2015 року щодо перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати починаючи кожного року лише зростає. Це обумовлено, перш за все, недосконалістю диспозиції норми (не передбачено відповідальності загального суб'єкта кримінального правопорушення, а також ознак повторності та вчинення кримінального правопорушення групою осіб тощо), у зв'язку із чим вона мало застосовується на практиці.

Питання кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати розглядали у своїх роботах такі вітчизняні вчені: Н. В. Акулова, П. С. Берзін, Р. В. Вереша, А. С. Габуда, О. М. Джужа, М. В. Довгаль, З. А. Загинеї, А. П. Закалюк, О. О. Кияшко, О. М. Костенко, В. В. Кузнецов, М. П. Куцевич, С. Я. Лихова, Н. В. Лісова, В. І. Осадчий, Є. В. Пилипенко, Н. К. Рудий, А. В. Савченко, О. О. Седлецький, О. С. Сотула, М. Х. Сулайманов, Є. Л. Таможник, М. В. Фоменко, В. В. Черней, С. С. Чернявський та ін. Безумовно, праці цих учених становлять суттєву наукову і практичну цінність, однак чимало питань, пов'язаних з ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 351¹ КК України, залишилися дискусійними, а деякі з них – недостатньо чи взагалі не дослідженими, висвітлені лише в коментарях до чинного КК України, підручниках із кримінального права.

Викладене підтверджує актуальність обраної теми та зумовлює потребу поглибленого теоретичного аналізу кримінальної відповідальності за перешкоджання діяльності Рахункової палати, члена Рахункової палати, що дозволить виробити науково обгрунтовані пропозиції щодо вдосконалення зазначеної норми закону та практики її застосування.

Демчук О. В.,

аспірант кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ

НЕОБХІДНІСТЬ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВИПУСК В ЕКСПЛУАТАЦІЮ ЗАВІДОМО ТЕХНІЧНО НЕСПРАВНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ АБО ІНШЕ ПОРУШЕННЯ ЇХ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

Статтею 287 Кримінального кодексу України передбачена відповідальність за випуск в експлуатацію завідомо технічно несправних транспортних засобів, допуск до керування транспортним засобом особи, яка перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи